

Arbeidsmarkedet nå - juli 2015

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Eugenia Vidal-Gil, Eugenia.Vidal-Gil@nav.no, 31. juli 2015.

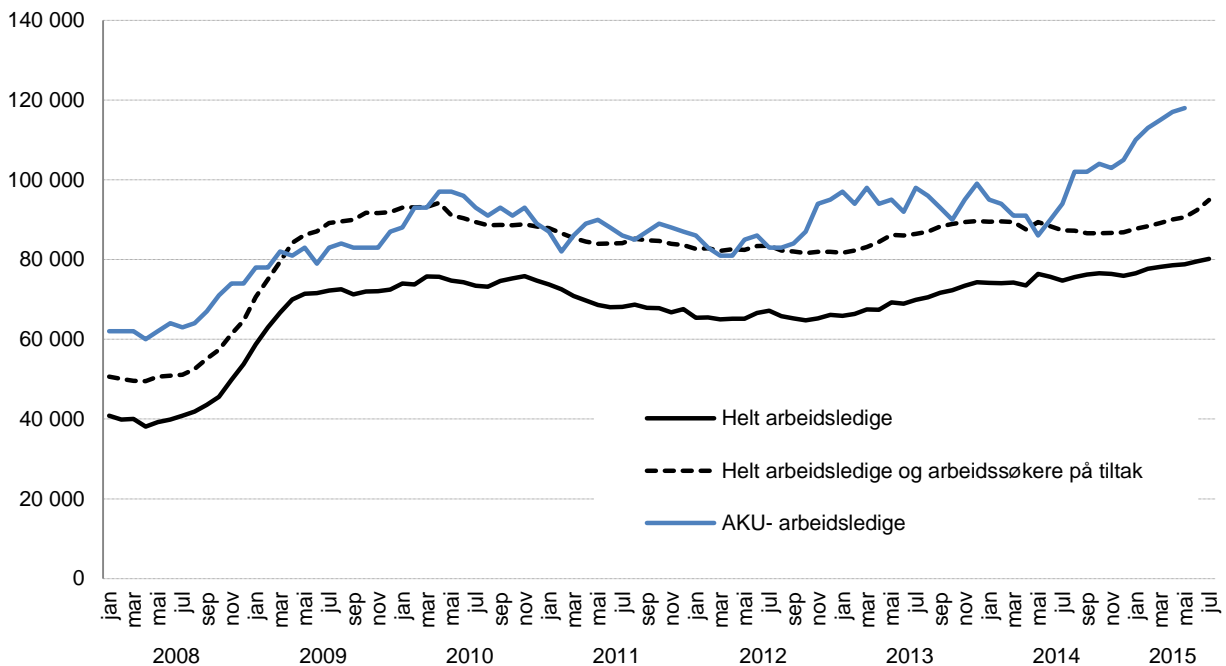
Betydelig økning i bruttoledigheten

Bruttoledigheten, som er summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, gikk opp med 2 500 personer fra juni til juli, ifølge sesongjusterte tall fra NAV. Hittil i år har bruttoledigheten økt med 8 200. Det sesongjusterte antallet helt ledige økte med 600 i juli, mens antallet arbeidssøkere på tiltak økte med 1 900.

Bruttoledigheten var på 92 900 personer ved utgangen av juli, som er 7 500 flere enn i juli i fjor. Bruttoledigheten tilsvarte dermed 3,4 prosent av arbeidsstyrken, mot 3,2 prosent for ett år siden. I juli var det registrert 85 400 helt ledige, 5 700 flere enn på samme tid i fjor. Som andel av arbeidsstyrken tilsvarende dette 3,1 prosent, mot 3,0 prosent i juli i fjor.

Arbeidsledigheten ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse (AKU) steg med 5 000 personer fra februar til mai, målt ved sesongjustert tremåneders gjennomsnitt. Denne økningen ligger innenfor feilmarginen, men er i tråd med en økende trend siden mai i fjor. Som andel av arbeidsstyrken økte AKU-ledigheten fra 4,1 prosent i februar til 4,3 prosent i mai.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2008 – juli 2015

Kilde: NAV og SSB

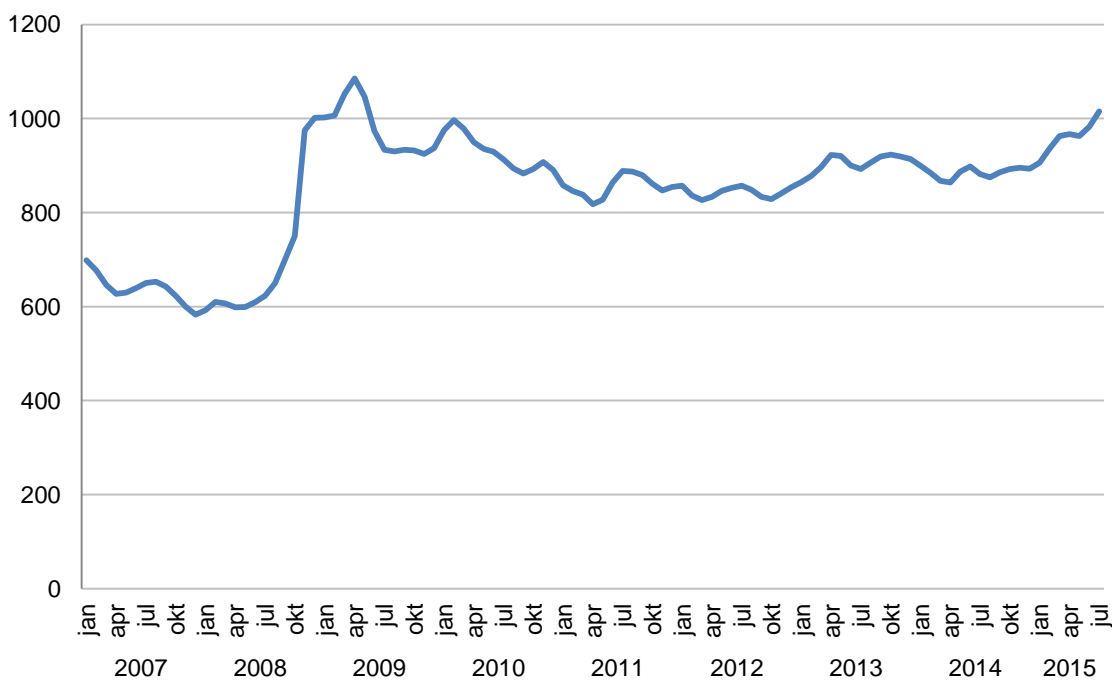
Høyere tilgang på nye arbeidssøkere

Tilgangen på nye arbeidssøkere¹ har vist en økende tendens så langt i år. I juli ble det i gjennomsnitt registrert om lag 1 000 nye arbeidssøkere hos NAV per virkedag mot 900 i januar, korrigert for sesongvariasjoner.

Ved utgangen av juli var det 11 900 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med en arbeidssøkervarighet på under fire uker. Dette er 2 300 (23 %) flere enn i juli i fjor. De vanligste yrkesbakgrunnene var butikk- og salgsarbeid, serviceyrker samt ingen eller ukjent yrkesbakgrunn. Til sammen utgjorde disse om lag en tredjedel av de som hadde arbeidssøkervarighet på under fire uker ved utgangen av juli (figur 3).

Sammenliknet med juli i fjor, er det personer med bakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag og industriarbeid som har hatt den største økningen i antall nye ledige eller arbeidssøkere på tiltak.

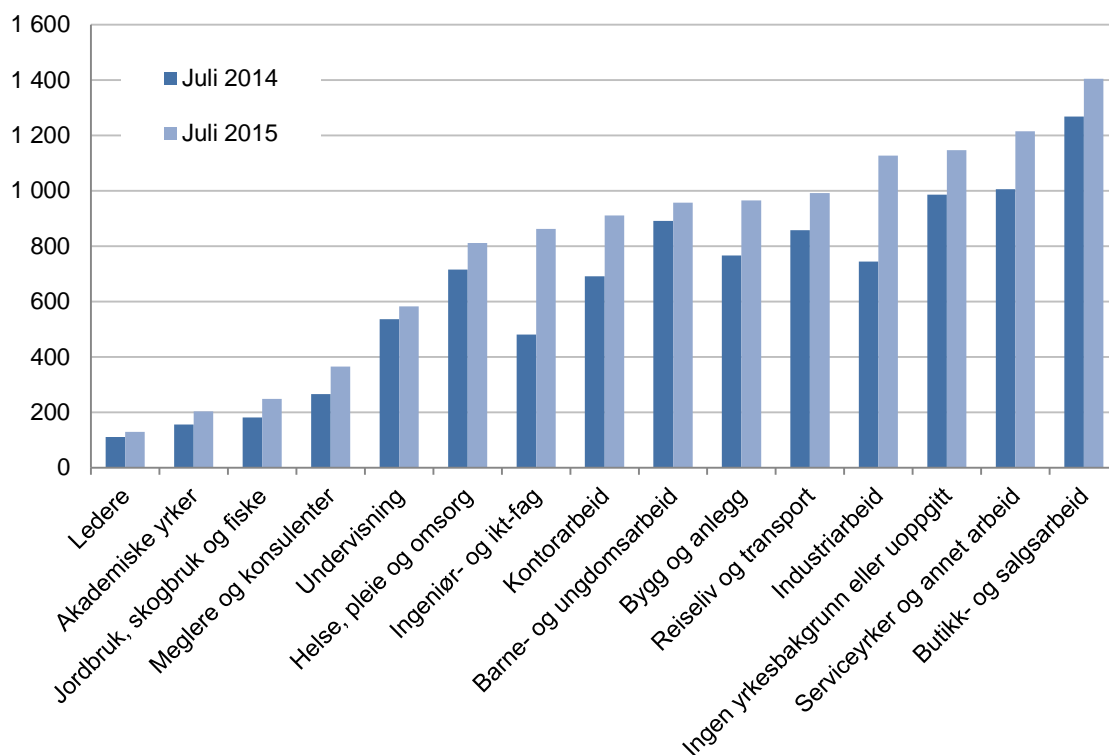
Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag. Trend. Januar 2008 - juli 2015

Kilde: NAV

¹ Inkluderer helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere.

Figur 3. Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak med arbeidssøkervarighet under 4 uker, etter yrkesbakgrunn. Juli 2014 – juli 2015

Kilde: NAV

Utviklingen i internasjonal økonomi

Nye forhandlinger om en tredje lånepakke til Hellas

Den 5. juli stemte flertallet av det greske folk nei til å akseptere kravene som «troikaen» av kreditorene hadde stilt til landet for å fornye en låneavtale. Den greske regjeringen søkte imidlertid kort tid etter om en ny låneavtale for å unngå å forlate eurosonen. EU-kommisjonen, Den europeiske sentralbanken (ESB) og Det internasjonale pengefondet (IMF), svarte med å stille nye krav om strukturelle og finansielle reformer før nye forhandlingene kunne starte. Med opposisjonens hjelp klarte landets regjering å vedta to pakker av reformer tidligere denne måneden, og en ny runde med forhandlinger har begynt denne uken.

Utfallet av forhandlingene er usikkert. Hellas ønsker fortsatt å forhandle om en gjeldslettelse. IMF har uttrykt denne måneden at Hellas' gjeld ikke er bærekraftig og at noe reduksjon er nødvendig for at landet skal kunne komme ut av resesjonen. Noen land i eurosonen, særlig i sør, har også uttrykt støtte for kutt. Nordeuropeiske land, med Tyskland i spissen, har derimot gjentatt at gjeldslettelse er uaktuelt og at det går imot avtalen som gjelder for Den europeiske pengeunionen.

USA

Arbeidsmarkedet i USA fortsatte å bedre seg i juni. Arbeidsledigheten var på 5,3 prosent av arbeidsstyrken i juni, eller 0,2 prosentpoeng lavere enn i mai. Sysselsettingen vokste imidlertid noe saktere enn i mai og yrkesdeltakelsen ble noe lavere. Federal Reserve, den amerikanske sentralbanken, tolket utviklingen på arbeidsmarkedet som positiv i rentemøtet denne uken, noe som igjen kan antyde at de vurderer å heve styringsrenten den nærmeste tiden.

Utviklingen i norsk økonomi

Ifølge Statistisk sentralbyrås boligprisindeks, har boligprisene vært økende siden første kvartal i fjor korrigert for sesongvariasjoner. Veksten i andre kvartal var imidlertid noe lavere enn i første kvartal i år. Sammenliknet med andre kvartal i fjor var boligprisene i Norge i gjennomsnitt 6,6 prosent høyere i andre kvartal i år. Tallene for igangsatt bruksareal til bolig har vist en økende trend siden oktober i fjor, men veksten var også noe lavere i juni enn i de foregående månedene.

Varekonsumet steg med 1,3 prosent i juni ifølge sesongjusterte tall fra SSB. Denne oppgangen følger etter et fall på 2,1 prosent måneden før. Samlet for de tre siste månedene viser varekonsumet en oppgang, og tyder på en positiv utvikling av det private konsumet i andre kvartal.

Ifølge SSBs produksjonsindeks har industriproduksjonen samlet holdt seg tilnærmet uendret fra tremånedersperioden desember – februar til mars – mai i år. I den perioden falt likevel produksjonen innen bygging av skip og oljeplattformer og metallindustri, begge leverandører til oljeindustrien. Ser man kun på utvikling en fra april til mai, var det en nedgang i produksjonen i de fleste industrinæringene. Fortsatt var det oljeleverandørene som hadde den største nedgangen.

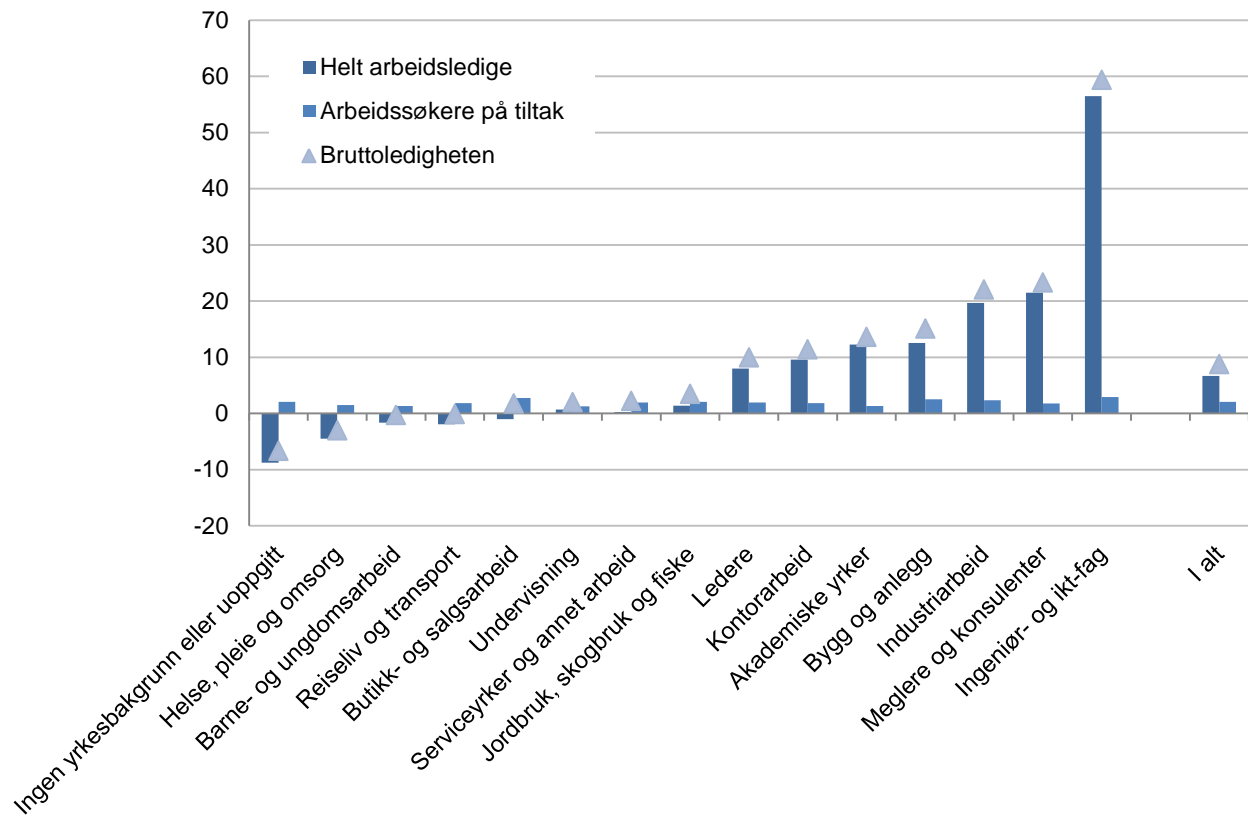
Fortsatt vekst i bruttoledigheten for ingeniør- og ikt-fag

Korrigert for sesongvariasjoner økte bruttoledigheten for alle yrkesgrupper fra juni til juli. Bygge- og anleggsarbeidere samt barne- og ungdomsarbeidere hadde den største økningen målt i antall personer. For personer med bakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag har bruttoledigheten økt sammenhengende i over ett år, og dette er yrkesgruppen hvor bruttoledigheten har gått mest opp hittil i år. Tabell 1 i tabellvedlegget viser utviklingen i den sesongjusterte bruttoledigheten for de ulike yrkesgruppene siden juli 2014.

Sammenliknet med juli i fjor er det også personer med bakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag som har hatt den største økning i bruttoledigheten, både prosentvis og målt i antall personer (figur 4). Personer uten oppgitt yrkesbakgrunn har hatt den største nedgangen.

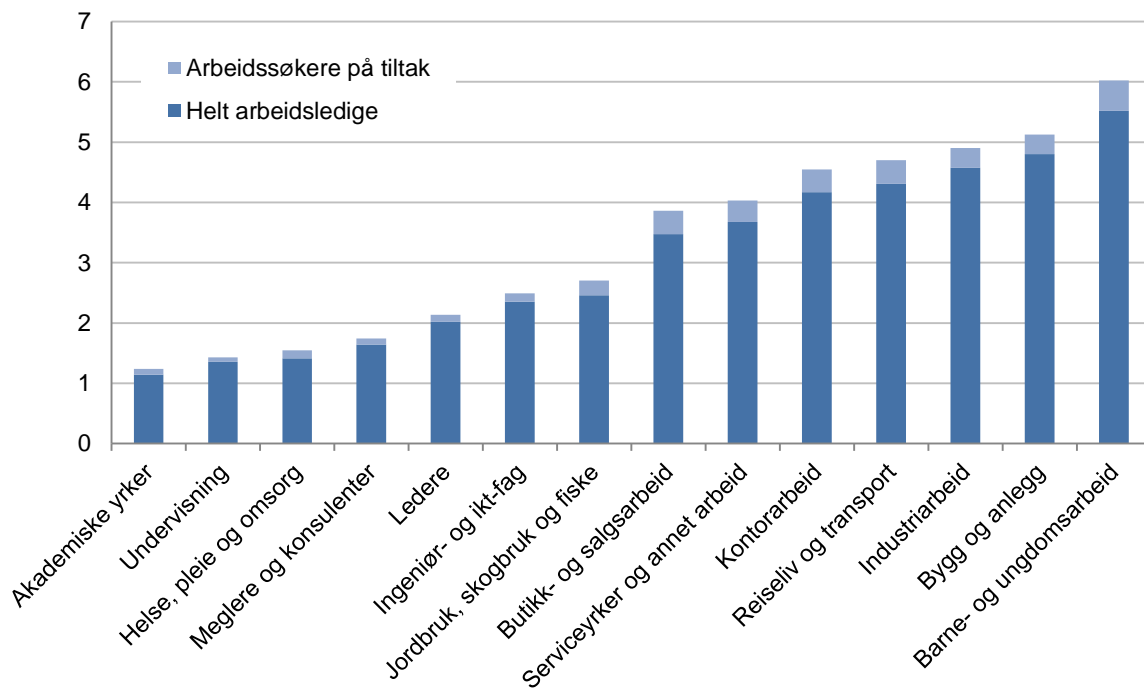
Barne- og ungdomsarbeidere har høyest bruttoledighet, med 6,0 prosent av arbeidsstyrken ved utgangen av juli (figur 5). Bruttoledigheten er lavest innen akademiske yrker, med 1,2 prosent av arbeidsstyrken.

Figur 4. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring for helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Juli 2014 – juli 2015

Kilde: NAV

Figur 5. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. Juli 2015

Kilde: NAV

Industriarbeid

I juli var det flest personer registrert som helt ledige eller ordinære tiltaksdeltakere med bakgrunn fra industriarbeid, med 10 800 (figur 6). Dette er nesten 2 000 flere enn for ett år siden, noe som tilsvarer en oppgang på 22 prosent. Økningen har vært størst for prosess- og maskinoperatører, og spesielt for operatører innen boring, noe som kan sees i sammenheng med lavere aktivitet innen oljerelatert industri. Sveisere og platearbeidere har også hatt en større økning sammenliknet med i fjor.

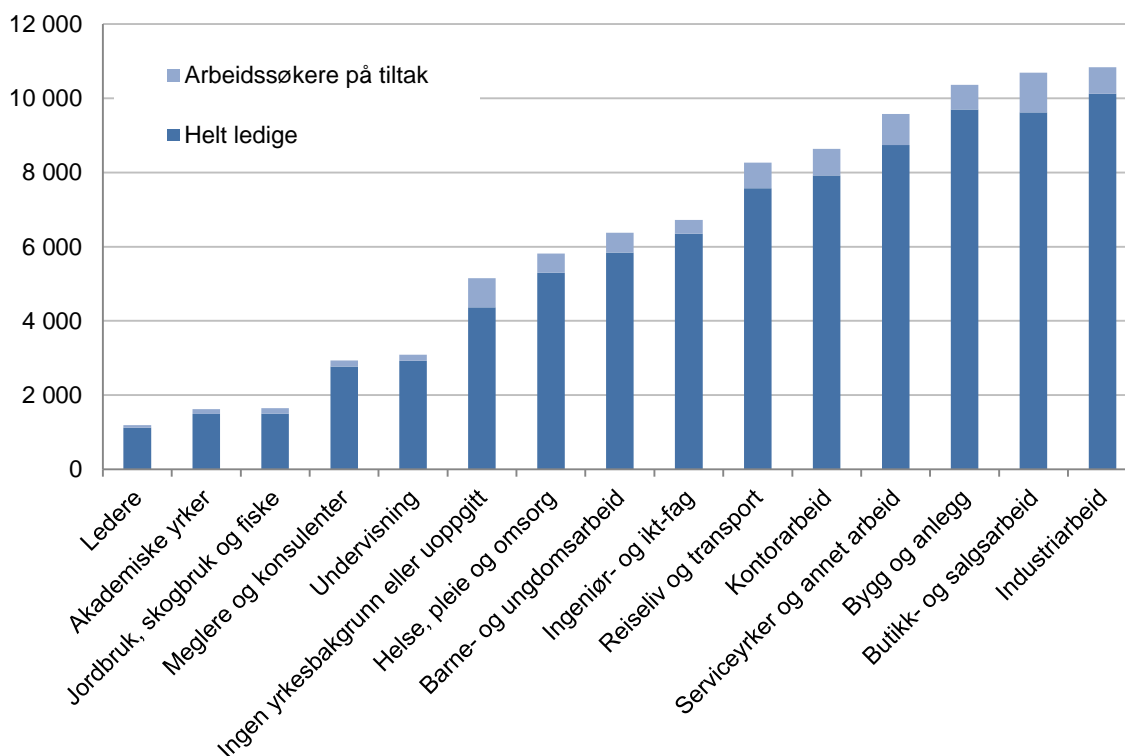
Ingeniør- og ikt-fag

Ved utgangen av juli var 6 700 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med bakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag. Dette er yrkesgruppen med den største økningen sammenliknet med juli i fjor, med 2 500 flere. Det er særlig blant ingeniører og sivilingeniører innen petroleum, bergverk og metallurgi at bruttoledigheten har økt det siste året, noe som også gjenspeiler lavere aktivitet i oljebransjen. Selv om denne yrkesgruppen har opplevd størst økning i bruttoledigheten det siste året, er bruttoledigheten innen ingeniør- og ikt-fag, med 2,5 prosent av arbeidsstyrken, fortsatt lavere enn gjennomsnittet.

Barne- og ungdomsarbeid

Denne yrkesgruppen har den høyeste bruttoledighet som andel av arbeidsstyrke i juli, med 6,0 prosent. Antallet personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med denne yrkesbakgrunnen er på 6 400, uendret siden juli i fjor. De aller fleste har bakgrunn som barnehage- og skolefritidsassistenter.

Figur 6. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Antall personer. Juli 2015

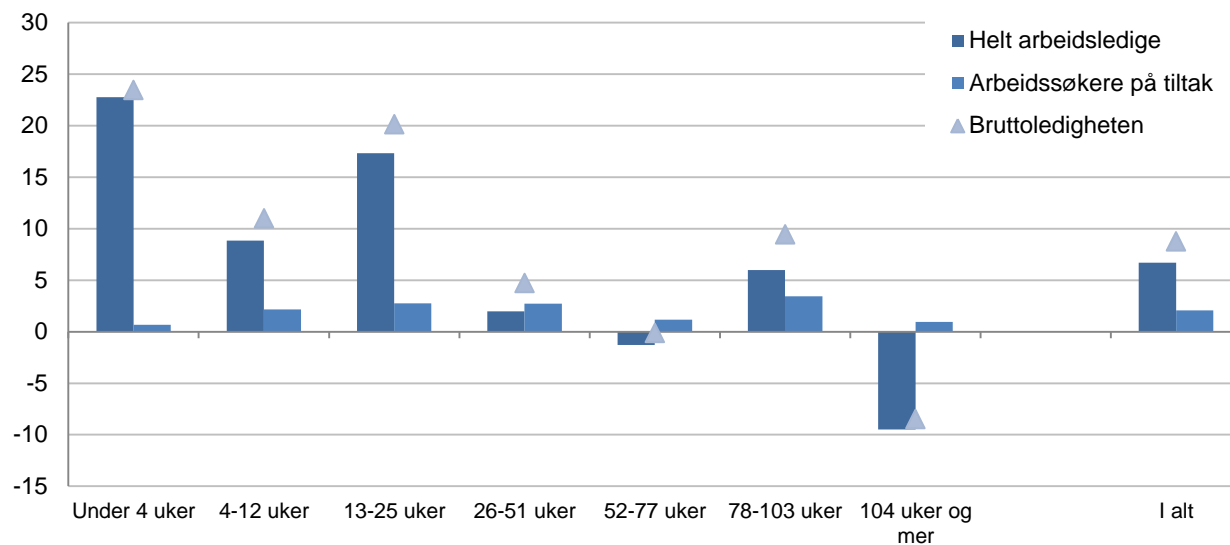

Kilde: NAV

Antall nye arbeidssøkere øker mest

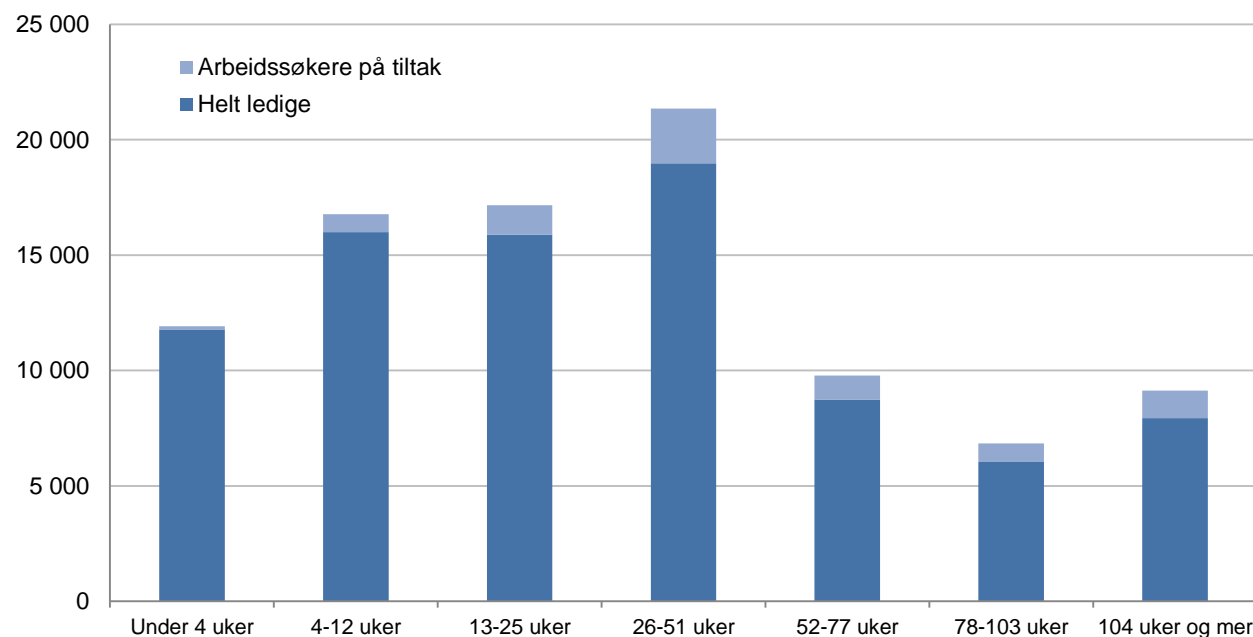
Sammenliknet med juli i fjor har bruttoledigheten økt mest blant de som har vært arbeidssøkere under fire uker (figur 7). Bruttoledigheten falt bare blant de som har vært arbeidssøkere i to år eller mer. Nesten halvparten av de som var registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak i juli har vært arbeidssøkere i mindre enn et halvt år. De som har vært arbeidssøkere i mindre enn ett år utgjorde 72 prosent.

Figur 7. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Juli 2014 – juli 2015

Kilde: NAV

Figur 8. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. Juli 2015

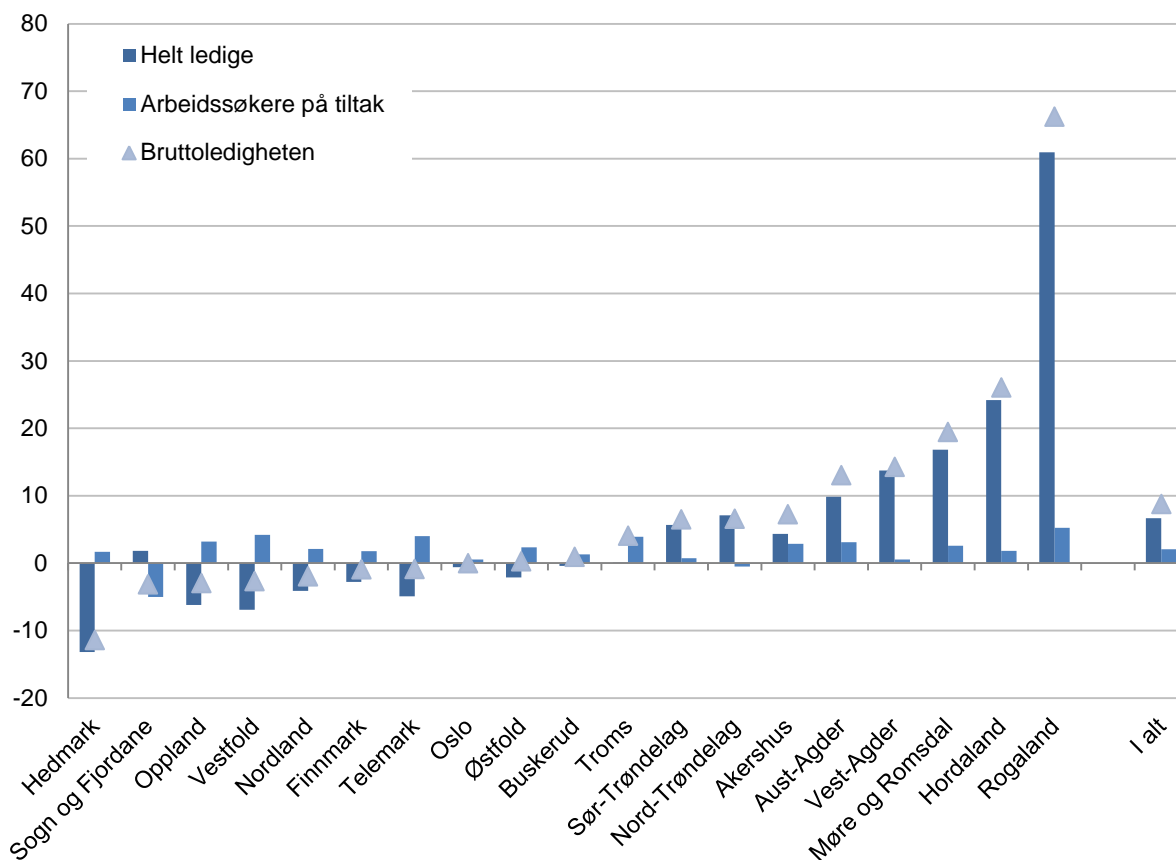
Kilde: NAV

Bruttoledighet i fylkene

Ifølge sesongjusterte tall har Rogaland hatt den største prosentvise økningen i bruttoledigheten fra juni til juli, fulgt av Møre og Romsdal samt Hordaland. Disse tre fylkene, med Rogaland i spissen, er fylkene der bruttoledigheten har økt mest så langt i år. Tabell 2 i tabellvedlegget viser den sesongjusterte utviklingen i fylkene fra og med juli 2014.

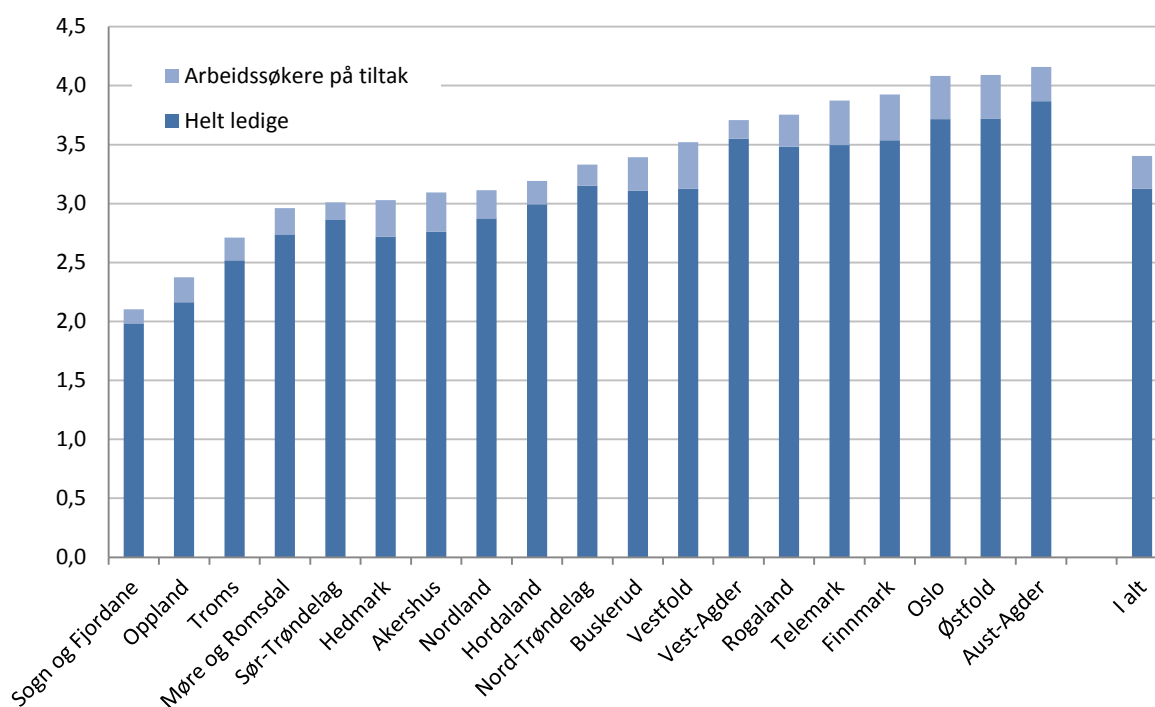
Sammenliknet med juli i fjor er det også i Rogaland (66 %) at bruttoledigheten har økt mest. Hedmark (-11,5 %) har hatt den største nedgangen i bruttoledigheten det siste året (figur 9). Som andel av arbeidsstyrken er det Aust-Agder (4,2 %) samt Finnmark og Oslo (4,1 %) som hadde høyest bruttoledighet i juli. Sogn og Fjordane har lavest bruttoledighet, med 2,1 prosent av arbeidsstyrken (figur 10).

Figur 9. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fylke. Juli 2014 – juli 2015

Kilde: NAV

Figur 10. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Juli 2015

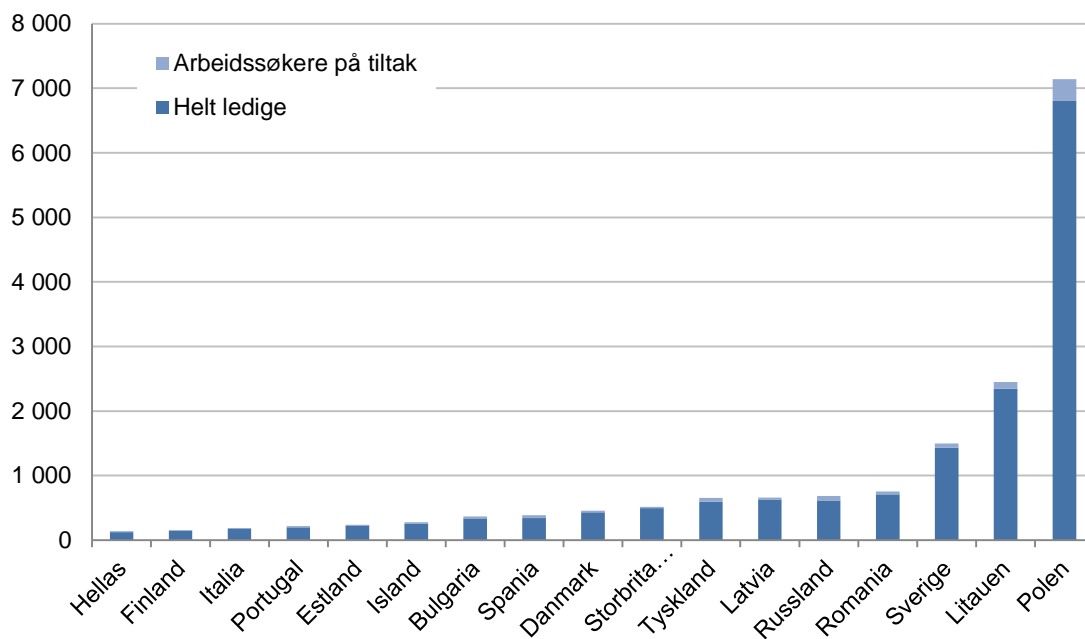
Kilde: NAV

Ledigheten blant arbeidsinnvandrere

Figur 11 viser bruttoledigheten for statsborgere fra landene som har hatt den høyeste arbeidsinnvandringen til Norge de siste årene. Bruttoledigheten ved utgangen av juli var høyest for polakker (7 100), litauere (2 500) og svensker (1 500).

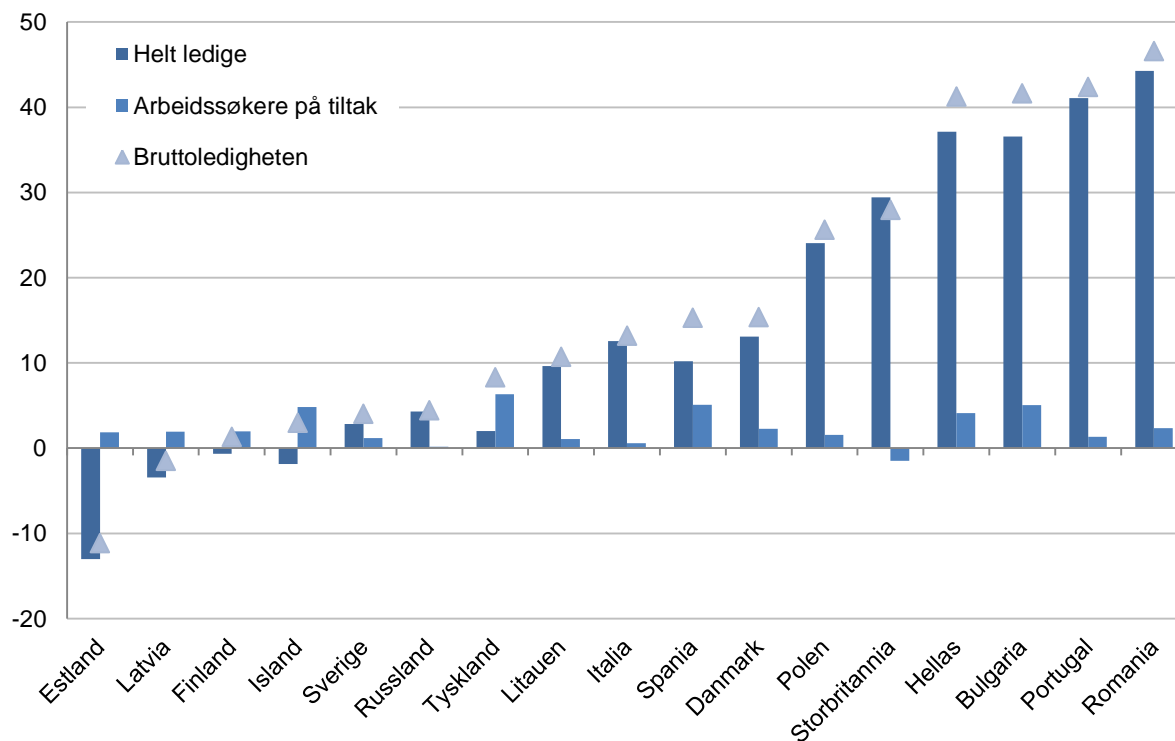
Prosentvis har bruttoledigheten det siste året økt mest for statsborgere fra Romania (47 %) samt Portugal og Bulgaria med 42 prosent begge.

Figur 11. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter statsborgerskap. Antall personer i juli 2015

Kilde: NAV

Figur 12. Prosentvis endring bruttoledighet, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter statsborgerskap. Juli 2014 - juli 2015

Kilde: NAV

Tabellvedlegg

Tabell 1. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Juli 2014 – juli 2015. Sesongjusterte tall

	jul. 14	aug. 14	sep. 14	okt. 14	nov. 14	des. 14	jan. 15	feb. 15	mar. 15	apr. 15	mai. 15	jun. 15	jul. 15
Ledere	1 034	1 061	1 087	1 097	1 097	1 088	1 084	1 098	1 113	1 130	1 119	1 114	1 138
Ingeniør- og ikt-fag	4 059	4 169	4 329	4 486	4 626	4 764	5 129	5 390	5 635	5 943	6 052	6 286	6 461
Undervisning	2 156	2 165	2 104	2 126	2 130	2 130	2 148	2 129	2 092	2 122	2 064	2 181	2 202
Akademiske yrker	1 335	1 338	1 372	1 346	1 423	1 446	1 428	1 427	1 422	1 465	1 488	1 518	1 521
Helse, pleie og omsorg	6 115	6 044	5 971	5 894	5 907	5 924	5 983	5 809	5 837	5 854	5 798	5 890	5 938
Barne- og ungdomsarbeid	5 460	5 419	5 202	5 167	5 133	5 106	5 074	4 992	4 997	5 014	5 011	5 092	5 432
Meglere og konsulenter	2 288	2 327	2 354	2 395	2 426	2 485	2 548	2 549	2 579	2 609	2 619	2 689	2 820
Kontorarbeid	7 832	7 885	7 919	7 968	8 069	8 144	8 328	8 348	8 424	8 560	8 502	8 572	8 726
Butikk- og salgsarbeid	10 743	10 762	10 705	10 632	10 556	10 603	10 617	10 505	10 503	10 570	10 487	10 642	10 942
Jordbruk, skogbruk og fiske	1 867	1 900	1 883	1 865	1 877	1 827	1 824	1 867	1 862	1 819	1 790	1 847	1 923
Bygg og anlegg	10 269	10 298	10 279	10 319	10 167	10 087	10 141	10 417	10 717	10 874	11 112	11 432	11 774
Industriarbeid	9 207	9 252	9 328	9 346	9 588	9 660	9 992	10 239	10 286	10 548	10 559	10 991	11 259
Reiseliv og transport	8 971	8 926	8 858	8 816	8 817	8 820	8 759	8 726	8 764	8 764	8 769	8 822	8 957
Serviceyrker og annet arbeid	9 567	9 479	9 421	9 429	9 332	9 371	9 429	9 425	9 463	9 422	9 415	9 582	9 787
Ingen yrkesbakgrunn eller uoppgitt	6 170	5 973	5 816	5 794	5 686	5 581	5 482	5 492	5 468	5 480	5 361	5 616	5 736

Kilde: NAV

Tabell 2. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter fylker. Juli 2014 – juli 2015. Sesongjusterte tall

	jul. 14	aug. 14	sep. 14	okt. 14	nov. 14	des. 14	jan. 15	feb. 15	mar. 15	apr. 15	mai. 15	jun. 15	jul. 15
Østfold	6 223	6 135	6 090	6 163	6 037	6 092	6 057	5 988	5 959	5 979	6 033	6 005	6 246
Akershus	8 918	8 807	8 565	8 486	8 517	8 606	8 666	8 677	8 835	8 993	9 068	9 237	9 537
Oslo	14 956	14 951	14 914	14 732	14 875	14 805	14 867	14 860	14 827	14 924	14 536	14 867	14 964
Hedmark	3 392	3 311	3 289	3 215	3 145	3 100	3 012	2 965	2 928	2 922	2 901	2 926	2 999
Oppland	2 522	2 478	2 404	2 385	2 404	2 408	2 423	2 433	2 486	2 382	2 304	2 388	2 447
Buskerud	4 919	4 843	4 812	4 830	4 801	4 771	4 722	4 694	4 711	4 762	4 816	4 933	4 962
Vestfold	4 630	4 612	4 482	4 420	4 365	4 275	4 376	4 341	4 301	4 298	4 267	4 337	4 499
Telemark	3 524	3 486	3 489	3 539	3 524	3 589	3 555	3 496	3 511	3 530	3 537	3 502	3 488
Aust-Agder	2 302	2 287	2 241	2 285	2 342	2 387	2 377	2 427	2 458	2 514	2 454	2 573	2 595
Vest-Agder	3 196	3 200	3 215	3 208	3 219	3 208	3 315	3 318	3 379	3 456	3 422	3 467	3 639
Rogaland	5 977	6 098	6 306	6 397	6 597	6 839	7 286	7 665	8 046	8 562	8 730	9 218	9 917
Hordaland	7 166	7 176	7 225	7 292	7 253	7 251	7 432	7 704	7 908	8 158	8 340	8 636	9 029
Sogn & Fjordane	1 265	1 287	1 278	1 333	1 315	1 262	1 311	1 346	1 284	1 271	1 225	1 239	1 230
Møre & Romsdal	3 515	3 609	3 513	3 519	3 494	3 518	3 684	3 710	3 741	3 808	3 830	3 995	4 194
Sør-Trøndelag	4 705	4 790	4 744	4 771	4 788	4 812	4 857	4 836	4 879	4 866	4 897	4 905	5 008
Nord-Trøndelag	2 145	2 175	2 185	2 196	2 196	2 118	2 131	2 126	2 148	2 162	2 159	2 218	2 281
Nordland	4 003	3 959	3 875	3 886	3 878	3 909	3 895	3 906	3 892	3 866	3 832	3 892	3 913
Troms	2 198	2 193	2 242	2 266	2 249	2 222	2 209	2 178	2 151	2 155	2 146	2 261	2 286
Finnmark	1 559	1 590	1 550	1 519	1 555	1 551	1 543	1 619	1 578	1 498	1 543	1 587	1 547

Kilde: NAV